

Historia

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi historiassa vuosiluokilla 3–6

Historian opetuksessa oppimisen arviointi on oppilasta ohjaavaa ja kannustavaa. Palautteella pyritään rohkaisemaan oppilasta tutkimaan erilaisia historiallisia lähteitä ja tekemään niistä omia tulkintojaan. Arvioinnissa otetaan huomioon monimuotoiset kirjalliset ja suullisen tuottamisen tavat sekä muun tekemisen ja ilmaisumuotojen kautta osoitettu osaaminen. Sisältöjen muistamisen sijasta arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota tiedon soveltamiseen ja historiallisen ajattelun kehittymiseen.

Historian sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain 3–6 kohdennettuihin tavoitteisiin. Lukuvuosiarviointi 6. luokalla perustuu paikallisessa opetussuunnitelmassa kyseiselle vuosiluokalle kohdennettuihin oppiaineen opetuksen tavoitteisiin.

Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää historian valtakunnallisia arviointikriteereitä. Oppilas on saavuttanut historian tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan osaaminen vastaa pääosin kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa. Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi muodostetaan historian tavoitteiden pohjalta ja suhteessa edellä mainittuihin lukuvuosiarvioinnin kriteereihin. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Työskentelyn arviointi sisältyy historian lukuvuosiarviointiin ja siitä muodostettavaan arvosanaan.

Opintojen edistymisen kannalta keskeistä on tutkimisen, toimimisen ja menneisyyteen eläytymisen ohella ankkuroituminen kulttuuriympäristöön, aikaperspektiivin hahmotaminen sekä ihmisen toimijuuden ja historian merkityksen oivaltaminen ihmiskunnan ja oman elämän kannalta nyt ja tulevaisuudessa.

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
Merkitys, arvot ja asenteet							
T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena	S1–S5	Oppilas kiinnostuu historiasta tiedonalana ja sen merkityksestä identiteetille.		<i>Motivaation kehittymistä ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiinsa osana itsearviointia.</i>			
Tiedon hankkiminen menneisyydestä							

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
T2 johdattaa oppilasta tunnistamaan erilaisia historian lähteitä	S1–S5	Oppilas tunnistaa erilaisia historian lähteitä.	Historian tietolähteiden tunnistaminen	Oppilas tunnistaa joitakin historian lähteitä.	Oppilas antaa esimerkkejä historian alkuperäislähteistä opiskeltavilta aikakausilta.	Oppilas antaa esimerkin, miten alkuperäislähde eroaa toisen käden lähteestä.	Oppilas antaa esimerkkejä, miten alkuperäislähteet eroavat toisen käden lähteistä opiskeltavilla aikakausilla.
T3 ohjata oppilasta havaitsemaan historiatiedon tulkinnallisuuden	S1–S5	Oppilas havaitsee historiatiedon tulkinnallisuuden.	Historiatiedon tulkinnallisuuden havaitseminen	Oppilas antaa esimerkkejä historian faktoista.	Oppilas antaa esimerkkejä historian faktoista ja tulkintoista.	Oppilas tunnistaa, että samasta tapahtumasta tai ilmiöstä voi olla erilaisia tulkintoja.	Oppilas antaa esimerkkejä samaan tapahtumaan tai ilmiöön liittyvistä erilaisista tulkintoista.
Historian ilmiöiden ymmärtäminen							
T4 auttaa oppilasta ymmärtämään erilaisia tapoja jakaa historia aikakausiin sekä käyttämään niihin liittyviä historiallisia käsitteitä	S1–S5	Oppilas ymmärtää tapoja jakaa historia aikakausiin ja niihin liittyviä käsitteitä.	Kronologian ymmärrys	Oppilas tunnistaa keskeisiä historiaan liittyviä ajan jäsentämissuotoja (vanha aika, keskiaika, uusi aika; esihistoria, historia; eaa, jaa).	Oppilas nimeää keskeisiä historiaan liittyviä ajan jäsentämissuotoja ja sijoittaa eri aikakausien tapahtumia aikajärjestykseen.	Oppilas käyttää keskeisiä historiaan liittyviä ajan jäsentämissuotoja sekä antaa esimerkkejä eri aikakausien yhteiskunnille ominaisista piirteistä.	Oppilas kuvailee asioita, joiden perusteella tehdään historiallisia aikakausijakoja.
T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toiminnan motiiveja	S1–S5	Oppilas ymmärtää ihmisen toiminnan motiiveja erilaisissa historiallisissa tilanteissa.	Historiallinen empatia	Oppilas tunnistaa, että ihmisillä on ollut erilaisia motiiveja toiminnalleen.	Oppilas antaa esimerkkejä menneisyyden ihmisten toiminnan motiiveista.	Oppilas asettautuu menneen ajan ihmisen asemaan ja nimeää tämän toiminnan motiiveja.	Oppilas asettautuu menneen ajan ihmisen asemaan ja tarkastelee, miten hänen yhteiskunnallinen asemansa vaikuttaa hänen toimintaansa.

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoit- teista johdetut op- pimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
T6 johdattaa oppi- lasta hahmotta- maan erilaisia syitä ja seurauksia histo- rian tapahtumille ja ilmiöille	S1–S5	Oppilas tunnistaa historiallisille ta- pahtumille ja ilmi- öille syitä ja seu- rauksia.	Syy- ja seuraussuh- teiden hahmotta- minen historiassa	Oppilas tunnistaa yksittäisen syyn tai seurauksen men- neisytydessä tapah- tuneelle asialle.	Oppilas tunnistaa yksittäisen syyn ja siitä johtuvan seu- rauksen mennei- syytydessä tapahtu- neille asioille.	Oppilas tunnistaa syitä ja seurauksia menneisytydessä ta- pahtuneille asioille.	Oppilas tunnistaa erilaisia syitä (suo- ria ja epäsuoria) ja seurauksia (lyhyt- ja pitkäkestoisia) menneisytydessä ta- pahtuneille asioille.
T7 auttaa oppilasta tunnistamaan muu- toksia oman per- heen tai yhteisön historiassa sekä ymmärtämään, mi- ten samat muutok- set ovat voineet tarkoittaa eri asi- oita eri ihmisille	S1–S5	Oppilas tunnistaa muutoksia ja niiden merkityksiä eri ih- misille ja ymmär- tää, miten samat muutokset ovat voineet tarkoittaa eri asioita eri ihmi- sille.	Muutoksen hah- mottaminen	Oppilas tunnistaa asioita, jotka ovat muuttuneet.	Oppilas tunnistaa muutoksia mennei- syytydessä ja antaa esimerkin muutok- sen merkityksestä eri ihmisille.	Oppilas kuvailee esimerkkien avulla, miten muutos ei ole merkinnyt sa- maa eri ihmisryh- mille.	Oppilas antaa esi- merkkejä tilan- teista, joissa eri ih- misille tai ihmisryh- mille muutos ei ole sama asia kuin edis- tys.
T8 harjaannuttaa oppilasta hahmot- tamaan jatkuvuuk- sia historiassa	S1–S5	Oppilas hahmottaa jatkuvuuksia histo- riassa.	Jatkuvuuden tun- nistaminen	Oppilas tunnistaa jonkin menneisyty- den asian näkymi- sen tässä päivässä.	Oppilas nimeää asi- oita, joissa näkyy jatkuvuutta aika- kaudesta toiseen.	Oppilas kuvailee asioiden jatku- vuutta menneisyty- tydessä.	Oppilas kertoo syitä, miksi jokin asia ei ole muuttu- nut eri aikoina.
Historiallisen tiedon käyttäminen							
T9 ohjata oppilasta esittämään muu- toksille syitä	S1–S5	Oppilas osaa esittää muutokselle syitä.	Syy- ja seuraussuh- teen kuvaileminen	Oppilas osoittaa jonkin syyn muu- tokseen.	Oppilas antaa esi- merkkejä muutok- seen johtaneista syyistä.	Oppilas kuvailee suorien ja epäsuor- ien syiden vaiku- tuksia muutokseen.	Oppilas vertailee erilaisten syiden vaikutuksia muu- tokseen.
T10 ohjata oppi- lasta selittämään, miten tulkinnat saattavat muuttua	S1–S5	Oppilas osaa selit- tää, miten tulkinnat menneisytydestä saattavat muuttua	Tulkintojen selittä- minen	Oppilas kertoo esi- merkin tilanteesta, josta on erilaisia tulkintoja.	Oppilas selittää yh- den esimerkin avulla, miten uudet lähteet saattavat	Oppilas selittää esi- merkkien avulla, miten uudet läh- teet ja	Oppilas vertailee samasta historian tapahtumasta tai il- miöstä tehtyjä

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
uusien lähteiden tai tarkastelutapojen myötä		uusien lähteiden tai tarkastelutapojen myötä.			muuttaa historian tapahtuman tai ilmiön tulkintaa.	tarkastelutavat saattavat muuttaa historian tulkintoja.	tulkintoja ja kertoo, miten lähteiden valinta vaikuttaa tulkintaan.
T11 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toimintaa	S1–S5	Oppilas selittää ihmisen toiminnan tarkoitusperiä.	Ihmisen toiminnan selittäminen	Oppilas osoittaa, miten jokin ihmisen toiminnan motiivi näkyy tämän toiminnassa.	Oppilas kuvailee mahdollisia syitä menneisyyden ihmisen toiminnalle.	Oppilas esittää kuvauksen käsiteltävästä asiasta siten, että hän selittää tapahtuman tai ilmiön yksittäisen toimijan kannalta.	Oppilas analysoi ihmisten toiminnan motiiveja ja esittää kuvauksen siitä, miten yhteiskunnallinen asema vaikuttaa ihmisten toimintaan.